

Dosarul nr. 3ra-267/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani – I. Păduraru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Dinova”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Dinova” împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Den Broker”, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Dinova” și s-a menținut hotărârea din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

constată :

La 02 noiembrie 2017 SRL „Dinova” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru, prin care a solicitat anularea deciziei de regularizare nr. 1104 din 17.08.2017 a Biroului Vamal Centru.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că prin Decizia de regularizare nr. 1104 din 17 august 2017 a Biroului Vamal Centru, în baza procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 85.17/2-R din 26 iulie 2017, a fost dispusă încasarea la buget a obligației vamale în cuantum de 177 727,16 lei și a penalității în cuantum de 33 414,06 lei, în total 211 141,22 lei.

Calcularea și încasarea obligației vamale a fost motivată de către Biroul Vamal Centru prin faptul, că declarantul nu a solicitat eliminarea taxelor vamale în limitele contingentelor stabilite prin indicarea codului contingentului EUIM 3 în rubrica 39 a declarațiilor vamale de import.

Societatea reclamantă consideră concluzia Biroului Vamal Centru ca fiind eronată, deoarece a importat în perioada supusă controlului mărfuri de la pozițiile tarifare 040150110 și 040140100.

În conformitate cu legislația în vigoare, mărfurile de la poziția tarifară 040140100 sunt scutite de la plata taxei vamale, dacă ele provin din Uniunea Europeană și proveniența este confirmată de certificatul de origine. Pentru această categorie de mărfuri nu este stabilit un contingent.

A mai indicat că pentru aplicarea prevederilor Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană în această privință, importatorul prezintă certificatul de origine al mărfii, dispoziții respectate de către SRL „Dinova”.

La importul acestor categorii de mărfuri, provenite din Uniunea Europeană, rubrica 39 a declarației vamale nu se completează, deoarece acestea se introduc în regim de import fără plata taxei vamale de 15% în baza Acordului de Asociere, fără restricții cantitative și în lipsa vreunui contingent, în declarația vamală în rubrica 36 se introduce codul 200 conform anexei 10 a Ordinului nr. 346 din 24.12.2009 a Serviciului Vamal „referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu”, ceea ce înseamnă că este solicitat tratament tarifar preferențial.

Pentru mărfurile de la poziția tarifară 040150110 în baza Acordului de Asociere este stabilit un contingent în mărime de 1000t, care este scutit de la plata taxei vamale, iar pentru beneficierea de această scutire, importatorul prezintă certificatul de origine al mărfurilor, care atestă proveniența lor din Uniunea Europeană, completând rubrica 36 a declarației vamale cu codul 200, iar în rubrica 39 a declarației de import, indică codul EUIM3 din anexa nr. 12 a Ordinului nr. 346 din 24.12.2009 a Serviciului Vamal „referitor la aprobarea Normelor privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu”, solicitând tratamentul tarifar preferențial în limitele contingentelor stabilite.

Consideră că a respectat toate prevederile legale. În rubrica 36 a tuturor declarațiilor de import a mărfurilor a fost introdus codul 200, iar în declarația de import a mărfurilor de la poziția tarifară 040150110 în rubrica 39 a fost introdus și codul EUIM3.

Ilegalitatea acțiunilor Biroului Vamal Centru se confirmă și prin informațiile de pe site-ul oficial customs.gov.md, care oferă informația despre cotele taxelor vamale și scutiile aplicabile mărfurilor de la pozițiile tarifare 40150110 și 040140100, care au fost introduse în regim de import.

La data de 28 august 2017 a adresat Serviciului Vamal o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului administrativ emis de Biroul Vamal Centru, iar la 03 octombrie 2017 a fost recepționat răspunsul Serviciului Vamal, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

Prin încheierea din 18 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Den Broker”. (f.d. 172, vol. I)

Prin hotărârea din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Dinova” împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu SRL „Den Broker” cu privire la anularea deciziei de regularizare nr. 1104 din 17 august 2017 a Biroului Vamal Centru ca fiind neîntemeiată. (f.d. 189, 195-204, vol. I)

Prin decizia din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către SRL „Dinova” împotriva hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. (f.d. 4, 5-18, vol. II)

În consolidarea concluziei enunțate, instanța de apel a constatat că instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia că pentru mărfuri acoperite de certificatul de circulație a mărfurilor EUR. 1 /declarație de origine pe factură și importate conform declarației vamale 1) 30301491 din 21/01/2016 (art.1), 2) 303011181 din 04/02/2016 (art.4), 3) 303013432 din 15/03/2016 (art.1), 4) 303015038 din 07/04/2016 (art.3), 5) 303015742 din 19/04/2016 (art.1), 6) 303018416 din 04/06/2016 (art.1), 7) 303018491 din 06/06/2016 (art.3), 8) 303019711 din 29/06/2016 (art.1), 9) 3030111885 din 15/08/2016 (art.1), 10) 3030113432 din 13/09/2016 (art.1), 11) 3030114508 din 03/10/2016 (art.1), 3030114863 din 10/10/2016 (art.1), 13) 3030115854 din 31/10/2016 (art.1), 14) 3030117176 din 28/11/2016 (art.1), 15) 3030117951 din 12/12/2016 (art.1) tratamentul tarifar preferențial (preferința 200) a fost acordată neîntemeiat, pe motivul că, pentru produsele din categoria CT 3 (1 000 t) nu a fost solicitată eliminarea taxelor vamale în limitele contingentelor stabilite prin indicarea codului contingentului EUIM 3 în rubrica 39 a declarației vamale.

A fost reținută ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind atribuirea incorectă a tratamentului tarifar preferențial la codul mărfii 04014010 și codul mărfii 040150110, scutirea de taxă vamală - cota 15%, motiv din care acțiunile organului de control vamal, care au constatat prin procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 85.17/2-R din 26.07.2017 iregularități vis-a-vis de calcularea și achitarea drepturilor de import emițând la data de 17 august 2017 decizia de regularizare nr. 1104, sunt legale.

La 16 decembrie 2019 SRL „Dinova” a declarat recurs, solicitând casarea integrală a deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi decizii, prin care a admite integral acțiunea. Totodată, recurenta a solicitat în temeiul art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ repunerea în termen a cererii de recurs.

În motivare recursului recurenta a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și adoptată cu încălcarea normelor de drept material.

Consideră că instanța de apel în mod greșit a constatat că declarațiile vamale din litigiu nu ar fi fost completate corect, ori declarația vamală nr. 303011181 din 04.02.2016 (03.02.2016), care conține marfă cu codul 040150110 a fost completată la ambele rubrici la Preferință (cu indicarea codului 200) și la Contingent (cu indicarea codului EUIM3), fapt constatat cu certitudine în cadrul ședințelor de judecată, în temeiul originalelor declarațiilor vamale prezentate de către intimat, deci constatarea precum că tratamentul preferențial a fost acordat neîntemeiat este eronat.

Totodată, a indicat că declarația vamală 3030111885 din 15.08.2016, care conține marfa cu codul 040140100, nici nu a fost completată la rubrica Preferință și Contingent din cauză că marfa importată este din Bielorusia și deci nu poate beneficia de tratamente preferențiale conform Acordului de asociere, între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Astfel, cu privire la marfa indicată, consideră că a achitat corect și integral taxa vamală de import, iar instanța de fond nu a verificat această informație expres indicată în declarația vamală.

A mai indicat că în hotărârea instanței de fond, neelucidată de instanța de apel, există o contradicție a concluziilor expuse referitoare la modalitatea de completare a declarațiilor vamale. Acest fapt denotă că instanța de apel și-a fundamentat concluzia în baza unui suport probator contradictoriu, fiindu-i încălcat dreptul apelantei la un proces echitabil garantat de art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În motivarea cererii de repunere în termen a cererii de recurs, recurenta a invocat că decizia instanței de apel nu a fost expediată în adresa sa și a reprezentantului său prin procură. Mai mult, pe portalul instanțelor de judecată nu a fost posibil de vizualizat actul judecătoresc, deoarece nu este publicat. A mai indicat că contractul de acordare a asistenței juridice încheiat cu avocatul Maria Canișcev a expirat, încetând a-i reprezenta interesele, iar decizia motivată, autentificată nu a fost recepționată.

La 31 ianuarie 2020 Biroul Vamal Centru a depus referință, solicitând de a declara recursul depus de către SRL „Dinova” inadmisibil, sau, în cazul în care instanța va considera recursul admisibil, în temeiul art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ respingerea cererii de recurs.

Până la examinarea admisibilității cererii de recurs, SRL „Den Broker” nu a depus referință, prin care să-și expună opinia asupra motivelor invocate în cererea de recurs declarată de către SRL „Dinova”.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. În speță, decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs, cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Art. 444 alin. (1) din Codul administrativ indică că pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Conform art. 237 alin. (1) din Codul administrativ prevederile art. 65 alin. (1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 45 alin. (3) din Codul administrative persoanele juridice acționează prin reprezentanții lor.

Materialele cauzei atestă că SRL „Dinova” a fost reprezentată în instanța de fond și instanța de apel de către avocatul Maria Canișcev în baza mandatului Seria MA nr. 1092852 din 03 aprilie 2018 (f.d. 85, vol. I), care este o persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa juridică a SRL „Dinova”, cât și la adresa electronică a avocatului Maria Canișcev la 25 octombrie 2019 (f.d. 19, 22, vol. II)

Avocatul Maria Canișcev a recepționat copia deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 25 octombrie 2019, ora 14:28, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică oficială a instanței de apel. (f.d. 22)

În aceste circumstanțe, recursul declarat de către SRL „Dinova” la data de 16 decembrie 2019 este depus peste termenul legal prevăzut de lege.

La caz, termenul de declarare a recursului a început să curgă la 25 octombrie 2019 și a expirat la 25 noiembrie 2019.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere dovezile din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a expediat în mod eficient decizia din 24 septembrie 2019, iar lipsa unor acțiuni concrete de a ataca decizia demonstrează că, SRL „Dinova” nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și proteja drepturile. (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60,61)

Instanța de recurs consideră că nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost cauzat în întregime de comportamentul recurenteii și al reprezentantului acesteia.

Conform art. 47 alin. (3) din Codul administrativ culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea

poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

SRL „Dinova” a înaintat o cerere de repunere în termen a recursului, invocând că decizia instanței de apel nu a fost expediată în adresa sa și a reprezentantului său prin procură. Totodată, a indicat că contractul de acordare a asistenței juridice, încheiat cu avocatul Maria Canișcev a expirat, încetând a-i reprezenta interesele, iar decizia motivată, autenticată nu a fost recepționată.

Aici instanța de recurs menționează că copia deciziei instanței de apel a fost expediată la adresa juridică a recurente SRL „Dinova” și la adresa electronică a avocatului Maria Canișcev la 25 octombrie 2019, fiind confirmare că reprezentantul recurente a recepționat-o la 25 octombrie 2019. Astfel, instanța de apel s-a conformat prevederilor art. 96 alin. (1) și 98 alin. (1) din Codul administrativ, comunicând actul judecătoresc persoanei juridice și reprezentantului acesteia.

Conform art. 80 alin. (9) Cod de procedură civilă reprezentantul care renunță la împuterniciri trebuie să înștiințeze atât reprezentatul, cât și instanța cu cel puțin 10 zile înainte de data judecării cauzei sau înainte de expirarea termenelor de atac.

Instanța de recurs reține că recurenta în susținerea cererii de repunere în termen a recursului nu a prezentat probe, prin care să ateste că avocatul Maria Canișcev nu mai are împuterniciri de a-i reprezenta interesele în instanțele de judecată, totodată, nu a înștiințat instanța de apel despre faptul că împuternicirile reprezentantului său au expirat, ori conform normei legale indicate supra, recurenta trebuia să înștiințeze instanța de judecată despre aceste circumstanțe.

Prin prisma prevederilor art. 65 alin. (1) și (2) Codul administrativ, completul Colegiului constată că SRL „Dinova” nu a prezentat instanței probe incontestabile ce ar demonstra imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termenul prevăzut de lege.

Din aceste motive cererea de repunere în termen a cererii de recurs este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, iar recursul depus de către SRL „Dinova” împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este tardiv și necesită să fie declarat inadmisibil, or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 24 alin. (1) din Codul administrativ participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. (2) Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

SRL „Dinova” trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care are calitatea de recurentă, pentru a depune în termen recursul.

Folosirea cu bună-credință a drepturilor și obligațiilor procedurale prezumă că partea trebuie la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și la intervale

rezonabile de timp să se intereseze despre decizia motivată a instanței de apel, întru respectarea termenelor prevăzute de lege.

Contrar acestor prevederi legale, SRL „Dinova” nu a depus diligența necesară, nu a întreprins acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul primirii deciziei instanței de apel.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către SRL „Dinova”.

Conform art. 193, 230, 233 alin. (1) și (2), 237 alin. (1), 244, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea de repunere în termen a recursului Societății cu Răspundere Limitată „Dinova”.

Recursul Societății cu Răspundere Limitată „Dinova” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh